

עמ"ת 48165/12/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 48165-12-20 פלוני(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 797342/2020

בפני כבוד השופט ניצן סילמן
עוררים
נגד
משיבים
מדינת ישראל
החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בעכו (כב' השופטת ג'ני טנוס) מיום 16/12/2020, שניתנה במ"ת 11122-11-20.
2. בקליפת האגוז- כנגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת איומים; על פי הנטען בכתב האישום, איים העורר על גרושתו, המתלוננת, ביום 28/10/20, באמרו "יש לך חבר? את מזדיינת איתו? אני אהרוג אותך. אני ארצח אותך". זאת עשה העורר בנוכחות בנות הצדדים. המתלוננת צעקה לילדות כי יזמינו משטרה, והעורר נמלט מהמקום.
3. לאחר ניסיונות כאלו ואחרים לבחון חלופה ללא היעזרות בשירות המבחן הוזמן תסקיר שירות מבחן; מהלך הדיונים נשמעו אמירות לפיהן ניתן היה לסבור, אליבא העורר, כי קיימת הסכמה להעדפת חלופה; סופו של יום חרף מערך פיקוח איכותי, ראה בית המשפט קמא לעצור המשיב עד תום ההליכים.
4. העורר טען בפני כי אכן קיימת תשתית ראייתית לכאורית אך זו בעצמה נמוכה; עוד ציין העורר את השתלשלות הדברים, בדיון בתיק המעצר, השתלשלות אשר הביאה להנחה כי קיימת הסכמה להעדפת חלופה, על פני מעצר, הנחה שהתבדתה לבסוף; העורר ציין כי בתסקיר נפלו פגמים, ואין מקום להסתמך עליו כמטה הכף.
5. שמעתי באריכות טענות הצדדים; תיק החקירה הועבר לעיוני.

התשתית הראייתית

6. בהודעת המתלוננת מיום 28/10/20 פירטה המתלוננת הגרסה בדיוק כמתואר בכתב האישום (שו' 3 ואילך); המתלוננת ציינה כי מעבר לתלונה זו הגישה גם בעבר תלונות כנגד העורר, וציינה כי היא חוששת מהעורר (שו' 14) וכי לתחושתה העורר אובססיבי כלפיה (שו' 18); עוד ציינה המתלוננת כי להבנתה העורר נרקמן ומכור לסמים (שו' 22).
7. על גרסתה זו חזרה המתלוננת בהודעתה מיום 2/11/20 (שו' 16) ושבה וציינה פחדה ממנו (שו' 18 להודעה).
8. בת הצדדים ירין- מסרה הודעה ביום 1/11/20; הודעתה תואמת במדויק את גרסת המתלוננת, תוך שהבת ירין

מציינת כי "אמא שלי צעקה תתקשרו למשטרה ואז יעקב ברח מהבית". הבת הבהירה כי אינה מסוכסכת עם העורר, אלא אינה בקשר עמו, ומשעומתת עם דברי העורר צינה- "הוא סתם משקר. הוא כן איים על אמא שלי ואני שמעתי אותו מאיים עליה שירצח ויהרוג אותה" (שו' 24).

9. העורר בהודעתו מיום 1/11/20 הכחיש הדברים; העורר לא הסביר מדוע הגיע לבית המתלוננת. "אני בסך הכל נסעתי לביתה בכדי לדעת אם יש לה חבר או לא מתוך סקרנות". (עמ' 3 שו' 43).

10. שיחת המשל"ט מיום האירוע (מזכר מיום 3/11/20) אף היא מחזקת עדות המתלוננת; בפניה למשל"ט חוזרת המתלוננת על האיומים שהושמעו (אני יהרוג אותך, אני ירצח אותך), ועל הקשר האיומים מול נושא החבר ("ועכשיו יש לי בן זוג איך שהוא שמע את זה הוא בא לאיים עלי בבית"). ראה גם דוח תובנות מצלמות גוף (טז) ודוחות פעולה א-ג.

11. ההלכה היא כי בשלב זה בית המשפט בוחן רק את הפוטנציאל ההוכחתי של חומר החקירה, ואין הוא קובע ממצאים מזכים או מרשיעים, כך נפסק:

"כידוע, בשלב הארכת המעצר עד תום ההליכים כל שעל בית המשפט לבחון הוא האם קיימת תשתית לכאורית להוכחת אשמתו של הנאשם בעבירות המיוחסות לו. תשתית לכאורית כאמור אינה דורשת הוכחת אשמתו של הנאשם מעל לכל ספק סביר כי אם בחינת הכוח ההוכחתי הפוטנציאלי האצור בחומר החקירה. ראיות לכאורה להוכחת האשמה הן איפוא ראיות גולמיות אשר לגביהן קיים סיכוי סביר שעיבודן במהלך המשפט - תוך בחינתן בחקירות, ותוך קביעת אמינותן ומשקלן - יוביל לראיות אשר מבססות את אשמת הנאשם מעל לכל ספק סביר. רק אם קיימים ליקויים בסיסיים או קשיים אינהרנטיים בחומר החקירה באופן שהחומר הגולמי כפי שהוא נתפס כיום לא יוכל - גם לאחר "עיבודו" בעתיד והעברתו בכור המבחן של ההליך הפלילי - להקים תשתית ראייתית אשר יש סיכוי סביר שניתן יהא לבסס עליה את הרשעת הנאשם, תתבקש המסקנה כי אין מצויות נגד הנאשם ראיות לכאורה להוכחת האשמה ועל כן אין מקום למעצרו עד תום ההליכים (ראו למשל: בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133 (1996); בש"פ 10512/05 פינר נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 24.11.2005))." בש"פ 826/08 קיאל קשאש נ' מדינת ישראל (14.2.08).

12. ראו גם: "באשר לדרישה לקיומן של "ראיות לכאורה להוכחת האשמה", בפסיקתו של בית משפט זה נקבע כי במסגרת דרישה זו על המאשימה להראות כי התשתית הראייתית שבידה מקימה סיכוי סביר להרשעת הנאשם. הרף הראייתי הנדרש בשלב זה נובע מאופיו של הליך המעצר כשלב ביניים בו הראיות המונחות לפני בית המשפט טרם עברו את "כור ההיתוך" של ההליך הפלילי. בהתאם, על בית המשפט לבחון אם קיים בחומר הראיות הגולמי כמכלול פוטנציאל חזק דיו כך שלאחר ניהול חקירות ולאחר קביעת מהימנות ומשקל הראיות, ניתן יהיה לבסס עליהן את אשמת הנאשם מעל לכל ספק סביר [ראו: בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133, 143-147 (1996) (להלן: עניין זאדה)]. ראו גם: בש"פ 4211/09 עליה נ' מדינת ישראל פסקה 17 (24.5.2009)]. על רקע זה שבה ונשנתה ההלכה בבית משפט זה לפיה ככלל לא יהיה בטענות בדבר מהימנות או משקל הראיות כדי לשלול את קיומה של תשתית ראייתית לכאורית בתיק. לצד זאת, נפסק כי במקרים חריגים, בהם ניכרות על פני הראיות סתירות ופירויות מהותיות, תישלל תשתית זו כך שלא תהא הצדקה למעצר מאחורי סורג ובריח [ראו: עניין זאדה, בעמ' 146-147; בש"פ 8477/12 פיניש נ' מדינת ישראל (29.11.2012); בש"פ 4692/06 אלמוגריבי נ' מדינת ישראל פסקאות 8-9 (20.6.2006)]." בש"פ 3526/13 כיאל נ' מדינת ישראל (27.5.2013).

13. ראו בנוסף: בש"פ 8087/95 **זאדה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2), 133; בש"פ 663/08 **סדיק סרחאן ואח' נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 12.2.08); בש"פ 860/08 **חגי אזולאי נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 10.2.08); בש"פ 868/08 **חוסין אשכור נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 17.2.08); בש"פ 3161/10 **מהרבנד נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 2.5.10); בש"פ 8311/13 **אברמוב נ' מדינת ישראל** (החלטה מיום 19/12/13); בש"פ 4575/17 **ראפת עליאן נ' מדינת ישראל** (3.7.2017); בש"פ 562/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (04.03.2018); בש"פ 2751/18 **מדינת ישראל נ' אבו עסא** (1.5.2018); בש"פ 4458/18 **מישייב נ' מדינת ישראל** (24.06.2018); בש"פ 7494/18 זוהר ששון נ' מדינת ישראל (11/11/18). בש"פ 8526/18 **חוסאם כנעאן נ' מדינת ישראל** (17/12/18):

14. קיומן של ראיות לכאורה לצרכי מעצר עד תום ההליכים נקבע לפי המבחן של "אם נאמין": אם נאמין לראיות התביעה, האם יהא כדי לחייב את המסכנה שהעורר ביצע את המעשה המיוחס לו? ראו לעניין זה בש"פ 215/19 **רפיק סלאימה נ' מדינת ישראל** (22/01/19).

15. יישום הגישות לעיל למקרה הנדון בפנינו יעלה כי מדובר בתשתית ראייתית איתנה. ברור לחלוטין כי אם יאמין בית המשפט בתיק העיקרי למתלוננת ועדותה, יורשע הנאשם; על אחת כמה וכמה כשעדויות אלו נהנות מחיזוק מהדברים שנשמעו במש"ט, מצלמות הגוף, ועדות הבת.

16. על כן אין מקום להתערבות בכל הנוגע לקביעה, כי קיימת תשתית לכאורית תקינה ובעצמה איתנה, להוכחת האמור בכתב האישום.

עילת המעצר

17. הואיל ועסקין בעבירות על רקע קשר זוגי לעבר/ משפחתי, עילת המעצר סטוטורית; ממילא זו אינה מוכחשת.

18. גם אם מדובר באיום מילולי, אין בכך להפחית עצמת העילה- "**בעבירות של אלימות במשפחה, ובמיוחד בעבירות של בן זוג כלפי בת זוגו, עוצמת האלימות הפיזית אינה המדד הבלעדי אף לא המדד העיקרי, לבחינת מסוכנות של נאשם. על בית המשפט לבחון 'הגוון והצבע' של המסוכנות, על רקע מכלול התנהגותו של הנאשם כלפי בת הזוג**". (בש"פ 655/10 **דוידוב נ' מ"י**)

19. הפסיקה קבעה כלל- ככלל, מי שמואשם באלימות או בהתעללות כלפי בן משפחתו, יעצר עד תום ההליכים כנגדו, אלא אם יתקיימו נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן (בש"פ 1315/04 **נמיר נ' מ"י**; בש"פ 7848/10 **פלוני נ' מ"י**).

20. יוצא כי מי המואשם באל"מ"ב, עליו לפדות עצמו משבי המעצר.

בחינת חלופה

21. בעבירות הנעברות בדלת אמות התא המשפחתי, ראוי להפנות לתסקירי שירות המבחן; בש"פ 4224/19 **מסאלחה נ' מ"י**; הטעם לכך כי מדובר באירועים הכוללים לא אחת התפרצות ספונטנית, התפרצות זעם בלתי נשלטת, ועל כן לשירות המבחן מומחיות ומקצועיות שיכולים לשפוך אור על אפיון הנאשם והערכת מסוכנותו.

22. הקושי בהקניית מסוכנות בעבירות אלמ"ב הובהר היטב בבש"פ 5273/99 **פלוני נ' מ"י** - חלופת מעצר שביצועה תלוי ברצון הנאשם עצמו, עלולה לא להיות אפקטיבית.
23. במקרה דנן, היישום אכן אינו פשוט - מדובר באיום ולא באלימות פיזית; לעורר עבר מכביד, אך רחוק; מיקום החלופה אפשרי, ועל פניו נראה כי איכות מערך הפיקוח תקינה.
24. חרף נתונים אלו, לאחר ששקלתי הדברים, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט קמא.
25. ראשית - התסקיר בא בהמלצה שלילית; איכות מערך פיקוח אינה טעם לסטייה מהמלצות תסקיר, שכן איכות המפקחים לא היתה טעם מרכזי במקרה דנן להמלצה השלילית, אלא אופי המפוקח.
26. "נגד העורר קמה חזקת מסוכנות לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק המעצרים. משכך, ובהתאם להוראת סעיף 22(ב)(1) לחוק זה, הכלל הוא מעצר הנאשם מאחורי סורג ובריח, ואילו מעצרו בפיקוח אלקטרוני יתאפשר רק "מטעמים מיוחדים שיירשמו". יתר על כן, כאשר שירות המבחן מתרשם כי קיים סיכון משמעותי בשחרור העורר לחלופת מעצר הרי שנדרשים טעמים מיוחדים וכבדי משקל לסטייה מהמלצה זו" (בש"פ 6646/20 **פלוני נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו]).
27. שנית - מדובר בעורר המכור לסמים - לרבות סמים סינתטיים קשים; משמעות הדבר כי התנהגותו של המשיב אינה צפויה, והיא עלולה להיות מושפעת מהיזקקותו לחומר משנה תודעה; גם אפשרות התרעה על הפרת תנאים אינה מבטיחה כי ניתן יהיה להרגיע את העורר או להשתלט עליו או למנוע התממשות סיכון.
28. שלישית - לעורר עבר מכביד, גם אם ישן - לרבות בהחזקת סמים שלא לצריכה עצמית.
29. רביעית - כנגד העורר תלויים תיקי מב"ד, כתבי אישום, המעלים ספק בדבר 'מקורות' האירוע, ומלמדים על תחושה קשה של **אובססיביות כלפי המתלוננת** וקושי לתת אמון בעורר; האחד בגין הפרת צו בימ"ש בנועד להגן על אדם (ת"פ 49675-06-19) והאחר כתב אישום בגין **איומים, הסגת גבול פלילית, תקיפה סתם והפרת הוראה חוקית, ושיבוש מהלכי משפט**, אירוע מיום 24/8/18 (ת"פ 72175-12-18); באירוע זה, אגב, הופרה הוראה שניתנה מסגרת תנאי המרת מעצר (שחרור בתנאים).
30. אמנם, מדובר בכתבי אישום בלבד, יחד עם זאת גם לעניין זה קבעה הפסיקה -
- "אשר לכתבי אישום, נאמר שם כי יש ביניהם למב"דים שוני מסוים, שכן כתבי אישום "עברו כבר מסוננת תביעתית לעניין ראיות לכאורה, ולגביהם המבחן מטבעו גמיש יותר, אף שגם כאן יפה זהירות" (פסקה ד(3)). לעניין זה ציין השופט דנציגר בבש"פ 7947/10 הנזכר (פסקה 10), כי הגשת כתבי אישום צריכה להיות מוגבלת למקרים שיש ערך מוסף להגשתם "והאישומים מהווים נדבך מרכזי" (הדגשה במקור) בטיעוני התביעה לעניין המעצר. עולה מן האמור, כי מב"דים "סתם" אין להגיש ככלל אלא אם מתלווה לכך חומר של ראיות לכאורה, ולגבי כתבי אישום תלויים ועומדים הדבר מתקבל יותר, כדי להציג לבית המשפט מלוא התמונה הנוגעת לחשוד, אך אל מול טענות שכנגד מצד ההגנה יש מקום להצגת החומר שבתיק, והכל בגישה של שכל ישר בכל מקרה."** [בש"פ 9583/11 **אלטלאקה נ' מדינת ישראל** (27.12.11), פסקה ז'].

31. לעניין הצגת כתב אישום נוסף נגד אותו נאשם ראו גם: בשפ 6573/13 **מדינת ישראל נ' איציק אביתר** (10.10.2013).

32. אין חולק כי כתבי האישום כאן עוסקים באופן ישיר, במסוכנות הנובעת מן הנאשם-העורר, כלפי המתלוננת הספציפית דנן; כתבי האישום עוסקים בקושי ליתן אמון בעורר בגין הפרת תנאי המרת מעצר לערובה, הפרות צווים, והתעלמות מהוראות חוקיות; כבר נכתב לא אחת כי מי המפר צווי בתי המשפט (במיוחד צווים שהביאו לפדות העורר עצמו ממעצר!), לא ישמע להוראות מפקחים.

33. על אלו ניתן להוסיף כי בצד כתבי אישום אלו, קיימים גם כתבי אישום עדכניים התלויים כנגד העורר (עלו גם בתסקיר שירות המבחן), בגין החזקה ושימוש בסמים- קוקאין והרואין; סמים סינתטיים, משני תודעה, ויש בכך ללמד על מסוכנות העורר מחד, והקושי להציב חלופה בעניינו.

34. אשר לטענה כי לא היתה הערכת סיכון קונקרטי בתסקיר- שירות המבחן ציין כי אינו יכול לשלול סיכון כזה (עמ' 4 פסקה 2); עם זאת שירות המבחן הטעים כי "התרשמותנו מחומרת מצבו **ומהערכת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת גבול**".

35. אחרון- אכן, קריאת פרוטוקולים תעלה, כי יתכן והתרשמות המאשימה בתחילת הדרך, אולי גם בית המשפט, במקור, היתה שונה מאד מהתוצאה אליה הגיע בית המשפט סופו של יום.

36. אלא שהנחה בדבר תוצאה מצופה, אף הסתמכות, אינה נתון בלעדי; מקום בו למד בית המשפט מגורמי המקצוע כי הערכת הסיכון שונה משחשב, מקום בו התרשם בית המשפט קמא כי ההתמכרות עלולה להביא לאובדן שליטה, או אובדן עמידה בתנאים, מקום בו קיים חשש כי העורר בעבר לא קיים תנאים, גם אם הדבר קיבל ביטוי משמעותי באיחור, נדחק אינטרס ההסתמכות מפני אינטרס שקילת הסיכון.

37. גם שקילת העונש הצפוי אינה תמיד מטה הכף; אמנם בש"פ 634/10 **חגי אפללו נ' מ"י** ציוונו להביא הדבר בחשבון, אלא שבעבירות אלמ"ב, קיים פער תהומי, בין הענישה בגין האירוע, ובין אשר עלול להתרחש ח"ו בהתממש סיכון באירוע הבא.

38. לא בכדי הורה כב' בית המשפט העליון, כי על בתי משפט להמנע מלשחרר בעבירות אלמ"ב, מבלי לוודא את ביטחון של קורבנות העבירה ושלום הציבור (בש"פ 7014/20 **פלוני נ' מ"י**):

"זאת ועוד, לא ניתן להתעלם מהטעמים העומדים בבסיס חזקת המסוכנות הסטטוטורית הקבועה בעבירות שבהן הואשם העורר, הנתועים למרבה הצער, במציאות החיים הקשה אליה אנו נחשפים. אך לפני ימים אחדים, התבררנו על שתי נשים שקיפחו את חייהן באופן טראגי, בתוך שעות ספורות אחת מהשניה, כאשר החשודים ברציחתן היו בני זוגן. כפי שצוין בפסיקתו של בית משפט זה לא אחת, ניסיון החיים מלמד כי עבירות של אלימות במשפחה מתבצעות לעתים רבות תוך התפרצויות זעם בלתי נשלטות, באופן המעצים את המסוכנות הנשקפת מנאשמים בעבירות אלו (בש"פ 7626/06 **פלוני נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] פסקה 9 (27.9.2006)).

לפיכך, ובהתאם למצוות המחוקק, על בתי המשפט להימנע מלשחרר נאשמים בעבירות אלימות במשפחה לחלופת מעצר מבלי לוודא את ביטחון של קורבנות העבירה ואת שלום הציבור בכללותו. "

39. בית המשפט קמא הגיע למסקנה כי בנסיבות העניין, בין אם בשל המלצות התסקיר, בין אם בשל העבר, בין אם טיעוני המאשימה ובין אם התיקים הנוספים התלויים (ואולי מארג כלל הדברים גם יחד), אין הוא יכול לחוש כי בטחון המתלוננת והציבור בר שמירה והגנה נאותה וכי לתחושתו, המסוכנות אינה ברת הקהייה לרמה סבירה.

40. משזו התרשמות בית המשפט קמא, כמו גם התרשמותי, דין הערר להידחות.

ניתנה היום, י"ב טבת תשפ"א, 27 דצמבר 2020, בהעדר
הצדדים.